

oboru jiných úřadů ústředních. Zvláště pak náleží do oboru ministerstva vnitra :

- a) opatřiti stavby budov úředních a budov úřadů politických ;
- b) správa, opatrování a dohled nad prostředky dopravními, vůbec nad cestami pozemními a vodními, vyjímaje ty předměty, které patří do oboru správy finanční ;
- c) opatření staveb trestnic a ústavů polepšovacích zřízených z prostředků veřejných ;
- d) ministerstvo vnitra vykonává též vliv na ony stavby, které se provádějí aneb udržovány jsou fondy pro stavby státních silnic a stavby vodní neb jinými fondy ze státní pokladny podporovanými aneb správě a dohledu politických úřadů podřízenými ;
- e) ministerstvo vnitra spolupůsobí v technických stavebních záležitostech spadajících do oboru jiných ministerstev, pokud tyto nejsou svěřeny zvláštním působitým orgánům.

7. Administrační ochrana práv. Co se týká působnosti ministerstva vnitra ve příčině policie bezpečnosti v širším slova smyslu, dlužno tu vytknouti, že ministerstvo vnitra ve srozumění s ministerstvem obchodu jest příslušným pro rozhodování dle § 18 zák. o ochraně vzorků (vým. min. ze dne 25. ledna 1870 č. 1095).

Ministerstvo zahraničních záležitostí.

I. Státoprávní postavení.

Zevní záležitosti, čítajíc v to diplomatické a obchodní zastoupení říše oproti cizině, jakož i opatření, jichž jest třeba ve příčině smluv mezinárodních, jichž schválení však, pokud dle ústavy jest ho potřebí, vyhrazeno jest zastupitelstvům obou polovicí říše (rakouské říšské radě a uherskému říšskému sněmu), byly zák. zák. st. ze dne 21. prosince 1867 č. 146 ř. z. upraveny jakožto záležitost oběma polovicím říše společná, jelikož společná a simultánní ochrana pragmatickou sankcí zaručená nezbytně vyžaduje účelného řízení zevních záležitostí; to ovšem týká se jedině těch společných záležitostí zevních, jež simultánně vztahují se ke všem zemím mocnářství rakousko-uherského. K působnosti společného ministerstva zahraničních záležitostí náleží tudíž v dorozumění a za souhlasu ministerstev obou polovin říše diplomatické a obchodní zastoupení říše cproti cizině jakož i opatření, jichž jest třeba ve příčině smluv mezinárodních.

II. Obor působnosti ministerstva zahraničních záležitostí byl vymezen nejv. rozh. ze dne 12. dubna a 27. května 1852. Jemu přísluší též agenda ministerstva císařského domu, takže obě tato ministerstva jsou spojena v téže osobě. Ministr zahraničních záležitostí zastupuje práva a zájmy říše nebo jednotlivých jejích částí oproti cizím státům, dále práva a zájmy jednotlivých rakouských státních občanů v cizině, pokud ve příčině jich diplomatické zakročení jest možné; obstarává korespondenci s cizími vyslanectvy u císařského dvora pověřenými a sprostředkuje styk jejich s tuzemskými císařskými úřady; doprovází a podporuje přání a žádosti cizích vlád nebo jejich příslušníků k vyzvání cizích u císařského dvora pověřených nebo císařských vyslanectev v cizině u mocnáře nebo zdejších úřadů; sestavuje návrhy císařských listů k cizím vladařům nebo representantům nejvyšší moci v republice, jakož i zdejších, oznámení o sňatcích, porodech, úmrtích a pod. v císařské rodině se vyskytnuvších; uděluje instrukce císařským vyslancům a diplomatickým jednatelům, jakož i konsulům, pokud jde

o příkazy v obor jeho působnosti spadající; řídí agendu všech konsulátů jak rakouských v cizině tak cizích v Rakousku (nař. min. zahr. zál., vnitra, fin., kultu a vyuč., pak nejv. kontr. úč. úř. ze dne 20. října 1859 č. 193 ř. z.); uzavírá veškeré státní smlouvy a jinaké úmluvy s cizími státy vyžadav si nejvyššího svolení, a sice ve věcech správních v souhlase s příslušnými ministerstvy, a obstarává ratifikaci traktát k uzavření připravených; vyjednává s papežskou stolicí v církevních záležitostech, zejména ve příčině praekonisace vrchních duchovních pastýřů k žádosti ministru kultu; ostříhá a zastupuje práva řádu německých rytířů (§ 17 nejv. pat. ze dne 28. července 1840); sprostředkuje nejvyšší svolení ku přijetí a nosení řádů a vyznamenání, jež od cizích vládařů rakouským státním občanům byly uděleny, dle okolností v souhlase s příslušnými ministerstvy, navrhuje udělení zdejších řádů cizím státním občanům; ověřuje listiny, jež v cizozemsku byly vyhotoveny a jichž v tuzemsku užití se má, a naopak, jež v tuzemsku byly zřízeny a jsou určeny pro cizinu; konečně vyhotovuje průvodní listy státní kanceláře dle nařízení v tom směru platných.

III. Ministru zahraničních záležitostí jsou podřízeny:

1. Domácí dvorský a státní archiv;
2. kancelář účetní a překladatelská;
3. úřad výplatný;
4. orientálská akademie.

Ministru zahraničních záležitostí přísluší též právo návrhu při obsazování nadačních míst v orientálské akademii.

Ministerstvo zemské obrany.

Státoprávním vyrovnáním mezi oběma polovicemi mocnářství rakousko-uherského byla většina záležitostí vojska se týkajících ze společné správy vyňata a přikázána zvláštním ministerstvům obou státních území. Tím způsobem povstalo rakouské ministerstvo zemské obrany a uherské ministerstvo zemské obrany, z nichž ono odpovědným jest rakouské říšské radě, toto uherskému říšskému sněmu, tak že ozbrojená moc rak.-uherského mocnářství dle poměrů státoprávních jest dualisticky upravena nehledě ku společnému ministerstvu války pro obě území (viz čl. Ministerstvo války).

Rakouské ministerstvo zemské obrany má sídlo své ve Vídni a jest nejvyšším úřadem veškeré rakouské zemské obrany a vede mimo to vrchní správu veškeré rakouské domobrany. Dle min. nař. ze dne 18. ledna 1868 č. 11 ř. z. zahájilo ministerstvo zemské obrany dne 16. ledna 1868 na základě nejv. roz. ze dne 10. ledna 1868 činnost svoji jako »ministerstvo pro zemskou obranu a veřejnou bezpečnost« a obstarávalo především agendu před tím ministerstvu vnitra přikázanou týkající se vojenství a četnictva, vyjímaje zatím nadace pro vojenské osoby a nadační místa ve vojenských ústavech vzdělávacích, ohledně pak veřejné bezpečnosti obstarávalo agendy přikázané před tím policejnímu oddělení ministerského předsednictva. Na základě nejv. roz. ze dne 11. února 1870 přešla pak dle min. nař. ze dne 15. února 1870 č. 12 ř. z. na ministerstvo zemské obrany všechna působnost vztahující se na veřejnou bezpečnost.

1. K nynějšímu oboru působnosti rak. ministerstva zemské obrany patří v míru: udržovati v patrnosti stav zemské obrany; osobní záležitosti důstojníků zemské obrany a návrhy na jich povyšování; všechny osobní záležitosti mužstva zemské obrany, týkající se ošacení, vypravení, ozbrojení, zaopatření a ubytování, pak občasných cvičení ve zbrani, po případě upo-